

KOEKRIER

Thema:
Samen aan tafel

RVKO KinderInspiratieRaad

Inclusie op de Provenier

Oktoberfest Bingo

RVKO

Jaargang 30 • nummer 2 • december 2025

Effectieve leef-tijd

Samen aan tafel

Alweer bijna Kerstmis... Het moment in het jaar waarop we even stilvallen, samen aan tafel schuiven en de haast van alledag kort laten voor wat het is. Juist in een tijd waarin alles sneller lijkt te gaan, voelt december als een uitnodiging om te vertragen. Om terug te kijken, vooruit te dromen en vooral: om elkaar écht te ontmoeten.

Het thema van deze RVKO Koerier is Samen aan tafel. We vroegen collega's: Wie zou jij met kerst aan tafel willen uitnodigen? En waarover zou je met diegene in gesprek willen gaan? Het leverde mooie, eerlijke en soms ontroerende antwoorden op; kleine inkijkjes in wat ons bezighoudt, waar we benieuwd naar zijn en waar we stil van worden. Een uitnodiging tot dialoog, precies waar deze tijd om vraagt. En er waren meer dialogen in deze periode.

Zo ging Ton in november in gesprek met de KinderInspiratieRaad, bestaande uit zestien kinderen van vier RVKO-scholen. De centrale vraag van deze bijeenkomst was: Wat wil jij binnen kansrijk onderwijs écht leren? Er werd heel hard gewerkt en serieus gedebatteerd. De uitkomst biedt ons hele waardevolle handvatten: de kinderen willen beter leren zorgen voor zichzelf, hun hoofd kunnen leegmaken en projectonderwijs, bij voorkeur in de natuur. Daarnaast vinden ze het erg belangrijk dat het technisch lezen behouden blijft, omdat dat de toegang is tot leren en leren leven.

Jakolien ging met achttien collega-directeuren op studiereis naar Suriname. De groep bezocht zes scholen, een schoolbestuur en een voormalige koloniale plantage. De verschillen tussen de bezochte scholen waren groot; armoede, beperkte middelen en Nederlandse lesmethoden die niet aansluiten op de leefwereld van de kinderen in Suriname. We oefenden in oordeelvrij kijken, met andere ogen. En zo ontdekte de groep dat die soberheid tegelijkertijd ook ruimte gaf: tijd en aandacht voor de relatie tussen leerkracht en kind. Een waardevolle reminder voor onze hectische westerse wereld, waarin we – binnen programma's met veel effectieve leertijd – soms de aandacht voor het kind en elkaar verliezen.

Terwijl we dit jaar afronden, wensen we jullie dan ook graag een periode van

effectieve leef-tijd

met ruimte voor waardevolle gesprekken en aandacht voor elkaar.

Hele fijne feestdagen!

Jakolien Kraeima
Ton Groot Zwaaftink (vz)
College van Bestuur

Inhoud

Samen aan tafel op de Dominicus

Samen aan tafel: voor veel mensen een belangrijk ingrediënt van het kerstfeest. Zo tegen het einde van het jaar vroeg de Koerier aan een leerling en drie medewerkers van Dominicus Kindcentrum: 'Met wie wil jij een keertje aan tafel zitten?'

4

Kerstspecial: wie stuur jij een kaartje?

Op deze speciale Kerstpagina's in het hart van de Koerier vind je kersttekeningen en -wensen van kinderen. Ook vertellen drie collega's wie zij graag een kerstkaartje willen sturen, en waarom. En er zit hier ook een kleine verrassing...

22

Blijven sturen op werkgeluk

Na vier jaar komt de RVKO Geluksexpeditie in een nieuwe fase. Martine Zannis stopt bij het project (en bij de RVKO), onderzoeker Emma Pleeging blijft ons ondersteunen bij het verder inbedden van geluk in de organisatiecultuur. Want werken aan geluk bij medewerkers werkt!

40

Samen aan tafel op de Dominicus 4

Voor jou gelezen 7

Inclusie volgens Mel Ainscow 8

Column Identiteit 11

De hobby van Claudia Bokhove 12

Nieuw pand voor De Horizon 14

Intervisie startende leerkrachten 16

Hoe was je jaar? 17

RVKO KinderInspiratieRaad 18

Column Haitske de Visser 20

Kinderverkiezingen Dr. Schaepmanschool 21

Naar wie stuur jij een kaartje? 22

Tweegesprek 24

Thomas More Academie 26

Inclusief onderwijs op De Provenier 28

Scholen op social media 32

Laatste column Gerard Wagemakers 36

Oktoberfest Bingo 37

Nieuwe fase Geluksexpeditie 40

Personalia 42

RVKO in beeld 44

De getekende illustraties in dit magazine zijn van kinderen van de St. Michaelschool.

Redactieteam:
Aziem Jarmohamed, Kathelijne Lemmens,
Evelien Smeets, Miran Jakirovic, Lisanne
Blaak, Myra Zweekhorst, Nicky Houweling,
Merel van der Sluis en Philip Reedijk.

Samen aan tafel op de Dominicus

Tekst: Philip Reedijk

Samen aan tafel: voor veel mensen een belangrijk ingrediënt van het kerstfeest. Het gaat daarbij oorspronkelijk niet zozeer om het eten, maar misschien meer om het samenzijn, het sociale. Samen praten, lachen, delen en ja, eten en drinken. Zo tegen het einde van het jaar vroeg de Koerier: 'Met wie zou jij wel een keertje aan tafel willen zitten.'

Een leerling en drie medewerkers van Dominicus Kindcentrum uit Rotterdam-Blijdorp wilden wel antwoord geven op onze vraag. Naast Kamakshi uit groep 7 zijn dat: Aaltje Lopes, pedagogisch medewerker bij peuteropvang Dominootje, IB'er Babette Middeljans en André Blik, leerkracht groepen 1 en 2.

Kamakshi is niet te houden: 'Ik zou al mijn bestie-vriendinnen uitnodigen, om lekker te kletsen. Wij gaan met Kerstmis meestal met familie eten, maar wij zijn Indiaas en we hebben heel veel andere feesten die we uitgebreid vieren. Zoals Diwali, dat gaat over het goede dat wint van het kwade. Diwali lijkt wel op Kerstmis, met veel lichtjes en lekker eten, zoals poolihari en dahl. Dan komt de hele familie bij elkaar, ook om te bidden en te zingen.'

Samen aan tafel

'Gewoon lekker kletsen'

Van links naar rechts: Aaltje, André, Kamakshi en Babette.

Muhammad Ali of erfgooiers

'Ik heb lang getwijfeld tussen bokser Muhammad Ali of mijn opa', vertelt André. 'Ik vind Ali echt een heel interessante, charismatische man. Ik bewonder hem als bokser, maar ook als voorvechter van mensenrechten voor zwarte Amerikanen in een tijd dat dat heel moeilijk was. Ik zou hem vragen waarom hij die keuzes heeft gemaakt, wat hem dreef om op te komen voor anderen. Maar uiteindelijk is het toch mijn in 1984 overleden opa geworden. Hij blijkt een aantal familiegeheimen mee het graf in te hebben genomen, waar ik meer van wil weten. Die kant van mijn familie stamt af van zogeheten erfgooiers. Dat zijn arme ongeletterde boeren uit het Gooi, die al eeuwen letterlijk strijd leverden tegen hoogopgeleide burgers, rijke 'import' uit Amsterdam en de overheid. Toen mijn opa jong was, koos hij voor een opleiding aan de HBS. Dat alleen al was reden voor zijn familie om voor altijd alle contact met hem te verbreken, waardoor we van die kant vrijwel niets weten. Ik zou hem dus willen vragen om daarover te vertellen, omdat het toch een deel van m'n achtergrond is. En ik ben benieuwd hoe hij die keuze tussen onderwijs en familie heeft gemaakt en hoe hij daar op terugkijkt.'

Kerst in Cabo

Dat roots belangrijk zijn, weet ook Aaltje: 'Ik ben de dochter van een Kaapverdiaanse vader en een Nederlandse moeder. Mijn vader is nooit in beeld geweest en ik ben helemaal Nederlands opgevoed. Ik vier Kerstmis altijd op Kerstavond en eerste Kerstdag met mijn man en kinderen, heel gezellig, met veel eten en cadeautjes. Ik heb wel Kaapverdiaanse halfbroertjes en -zusjes hier in Rotterdam, maar die vieren Kerst altijd met z'n allen op kerstavond en doen op eerste en tweede Kerstdag niet veel. Begin 2025 ben ik naar Kaapverdië gegaan omdat mijn opa daar 100 werd. Ik heb toen voor het eerst heel veel ooms, tantes neefjes en nichtjes ontmoet en dat was zó warm en zó gezellig! Ik zou dus een keertje met mijn hele Kaapverdiaanse familie dáár aan de Kersttafel willen zitten, om te zien hoe zij Kerst vieren! Komt daar ook de gourmet op tafel, hoe gaat dat?'

'Hoe vieren ze kerst in Kaapverdië?'

Kerstgedachte

Babette geeft met haar gezin inhoud aan de kerstgedachte door elk jaar bij een supermarkt producten in te zamelen voor minderbedeelde dorpsgenoten bij haar in Hendrik-Ido-Ambacht. 'Ik heb mijn dochter geleerd dat Kerst weliswaar voor ons heel gezellig en warm is, maar dat er ook mensen zijn voor wie dat niet vanzelfsprekend is. Sommige mensen hebben geen geld voor duur eten en anderen hebben niemand om mee aan tafel te zitten. Wij vragen mensen in de winkel artikelen te doneren en de stichting Minima zorgt voor de distributie van de boodschappentassen. Wij weten dus eigenlijk niet waar de spulletjes terechtkomen. Behalve die ene keer toen ik iemand vroeg om een donatie en zij aangaf dat zij juist de doelgroep was en al uitkeek naar de tas. Ik kwam met haar in gesprek en hoorde wat meer over haar situatie. Het lijkt me dus heel mooi om een keer met een aantal van die mensen aan de kersttafel te zitten en naar hun verhaal te vragen.'

Waar zouden jullie het over hebben aan tafel? Kamakshi: 'Gewoon dingen, lekker kletsen over de dingen die we meemaken, op school of op straat. Ik zie mijn besties niet zo vaak meer, omdat ik van school ben gewisseld, van de Emmaus naar de Dominicus. Dus we hebben héél veel om over te praten!'

André: 'Toen mijn opa nog leefde was ik jong, dus er zijn veel dingen waar ik het nooit met hem over heb gehad. Behalve die bijzondere familieachtergrond zou ik ook nog wel met hem over mijn oma, zijn vrouw, willen praten: haar heb ik eigenlijk niet gekend.'

Aaltje: 'Ik heb geen specifieke vragen, het gaat mij meer om het warme gevoel van samenzijn met je familie en plezier hebben. Ik wil dat ook meegeven aan mijn kinderen, het is toch belangrijk waar je vandaan komt. Ik hoef niet terug te kijken, het gaat mij om de toekomst. De gesprekken gaan sowieso heel grappig, want ik spreek dus geen Portugees of Kaapverdiaans.'

Babette: 'Ik zou mensen die het nodig hebben, vooral een leuke en gezellige avond willen bieden. Als je met elkaar echt in gesprek raakt, ontstaat er altijd verbinding, dus je weet nooit wat daar nog uit kan komen. Misschien kunnen wij iemand helpen, door iets voor ze te doen wat voor henzelf lastig is, of door ons netwerk in te zetten. We vinden het ook belangrijk om dat idee van anderen helpen door te geven aan onze dochter.'

Voor jou gelezen!

Noëlle Engels (leerkracht op de Theresiaschool in Rotterdam-Zuid) bespreekt in elke editie van de Koerier een aantal kinderboeken. Noëlle is één van de drie Rotterdamse Leesbevorderaars, samen met Monique Romeijn van de Willibrord en Lara Sitton van de Bergse Zonnebloem (BOOR). Zij organiseren bijna-maandelijkse bijeenkomsten mét schrijvers en vóór Rotterdamse leraren.

Rond de kerstdagen is er natuurlijk alle gelegenheid om verhalen te vertellen. Natuurlijk het klassieke kerstverhaal Kerstmis van Dick Bruna, maar ook Maria's kerstverhaal van Mathilde Stein is heel mooi. Of Ze hadden hun schaapjes geteld van Benny Lindelauf. Of zo'n prachtig prentenboek als Het kerstverhaal van Ia, het ezeltje, van Martine Gosselink. Of de hertelling van A christmas carol door Merel Leene. Jullie kennen vast nog meer van die prachtige, hartverwarmende kerstverhalen! Hoe dan ook, ik hoop dat jullie genieten van mooie verhalen in deze bijzondere tijd van het jaar!

Er vloog een vliegje in de vla

Auteur: Bette Westera
Illustrator: Sylvia Weve
Uitgever: Gottmer

Gedichten kunnen een hele leuke manier zijn om een nieuw thema te openen. Sommige collega's beginnen elke dag met een gedicht, of hebben een gedicht van de week. Een bundel zoals deze is een mooie 'instap' voor als je niet zo gewend bent om met gedichten te werken. Bette Westera en Sylvia Weve hebben eerder samengewerkt in dichtbundels, bijvoorbeeld over de dood, scheiden of gevoelens. Nu hebben ze een bundel gemaakt over eten, in de ruimste zin van het woord. Het gaat over veganisme, smaakverschillen, winden laten, anorexia, allergieën en nog veel meer. Sommige gedichten hebben wat tijd nodig om te doorgronden, andere zijn lekker flauw en makkelijk te lezen.

Wachten op de barbaren

Auteur/Illustrator: Olivier Tallec
Uitgever: De Eenhoorn

'De barbaren komen, zeggen ze': hiermee begint dit prentenboek, dat erg geschikt is om te lezen en te gebruiken vanaf de middenbouw. De hele stad is in rep en roer, en pagina voor pagina wordt alles in gereedheid gebracht. Kanonnen worden gesmeerd, sabels geslepen, medailles opgepoetst. Maar de barbaren komen maar steeds niet. Niet morgen, of na de lunch, of na het avondeten. En ook niet vanuit de bergen, of over de rivier... Die barbaren kunnen niet eens op tijd komen! Maar, bestaat die vijand eigenlijk wel? Er zijn veel prentenboeken die ook heel goed in de midden- en bovenbouw gebruikt kunnen worden. Kijk eens in de kast bij je collega's van de kleutergroepen!

Inclusie volgens Ainscow

‘Als we het echt samen doen, dan lukt het ons!’

Op 7 oktober organiseerde de RVKO voor het eerst een gecombineerde IB/directie-dag, in de Kuip in Rotterdam. Een verslag hiervan is te lezen in de e-Koerier van oktober. De gastspreker van deze studiedag was professor Mel Ainscow, een internationale superspecialist op het gebied van inclusief onderwijs. Hoewel hij 82 is en allang met pensioen, blijft hij zich inzetten voor waar hij in gelooft: *‘Education for all’*. Tekst: Philip Reedijk.

Het doel van de studiedag was om als school, vanuit de directie en IB gezamenlijk, een volgende, concrete stap te kunnen zetten met inclusief onderwijs. Bekend is dat de RVKO-scholen al heel veel goede dingen doen, maar dat ze aanlopen tegen zaken zoals onvoldoende expertise bij moeilijk verstaanbaar gedrag, personeelstekorten en zeer mondige ouders. Wat kan Ainscow vanuit zijn kennis expertise bijdragen aan onze volgende stap?

Focus op gelijke kansen

Mel, jouw werk spitst zich toe op het bevorderen van gelijkheid en inclusie in allerlei landen. *Wat is een overeenkomst tussen alle onderwijs-systemen met betrekking tot het ontwikkelen van inclusief onderwijs? En welke verschillen zie je waar we in Nederland ons voordeel mee kunnen doen?*

Ainscow: ‘In landen die vooruitgang hebben geboekt, is er sprake van duidelijke doelgerichtheid ten aanzien van inclusie en gelijke kansen. Deze principes vormen daar de grondslag voor alle onderwijsbeleidsmaatregelen. Dat lijkt in Nederland op dit moment nog onvoldoende het geval te zijn.’

Een voorbeeld van doelgerichtheid is de Portugese overheid, die op een bepaald moment besloot om alle scholen voor gespecialiseerd onderwijs te sluiten en de professionals toe te voegen aan de reguliere scholen én centra in te richten die de scholen ondersteunen. Zo zijn multidisciplinaire teams ontstaan die samenwerken aan onderwijs voor elk kind. De Nederlandse overheid heeft juist de verantwoordelijkheden bij de besturen gelegd, waardoor het proces van samenwerken van onderop vorm moet krijgen. Dat kan mooi zijn, maar soms is een duidelijke beslissing van een landelijke overheid over het ‘hoe’ helpend.

‘Kijk naar wat wél kan’

Ondersteun de leerkrachten

In je werk komt naar voren dat het kapitaal waarmee we inclusief onderwijs kunnen bereiken, wordt gevormd door onze eigen mensen en al hun kennis en ervaring. Toch voelen medewerkers dat vaak niet zo, maar voelen ze eerder angst. *Wat kunnen we doen om de overtuigingen en het handelen van mensen te helpen draaien naar wat ze wél kunnen, in plaats van wat ze (nog) niet kunnen?*

Ainscow: ‘Het Nederlandse onderwijssysteem heeft veel sterke kanten – niet in de laatste plaats de kwaliteit van de leerkrachten. Wat nodig is, is een nationale inspanning om leraren te ondersteunen, aangevuld met gecoördineerde lokale initiatieven die innovatie stimuleren. Maar ik zie dat we van de Nederlandse overheid momenteel niet veel mogen verwachten. Alles ligt dus nu op het bord van de scholen zelf, die voldoende andere zaken aan hun hoofd hebben, zoals het lerarentekort. Eerlijk gezegd lijkt het Nederlandse onderwijssysteem momenteel in een impasse te verkeren.’

‘De professionals vormen ons kapitaal. Dat betekent dat we ook naar hun zorgen moeten luisteren. Alleen als echt gezamenlijk optrekken in de beweging naar inclusief onderwijs, komen we tot concrete stappen.’

Lerende gemeenschap

Je geeft aan dat een school een lerende gemeenschap is voor iedereen, ook voor de professionals. *Wat kunnen de professionals leren van de kinderen, en met name van de kwetsbare kinderen?* Ainscow: ‘Ons onderzoek in verschillende landen laat zien dat luisteren naar de stem van kinderen een krachtige stimulans kan zijn voor de ontwikkeling van scholen die effectief zijn voor alle leerlingen. Vooral kwetsbare kinderen kunnen helpen om belemmeringen zichtbaar te maken die de voortgang in de weg staan, door aan te geven wat zij echt nodig hebben. Door dat serieus te nemen, weten wij waar we de focus op moeten leggen.’

Op welke manier maken we ouders een actief deel van deze lerende gemeenschap?

Ainscow: 'Gezinnen vervullen een sleutelrol binnen inclusieve onderwijssystemen: zij worden actoren van verandering, die de inspanningen van leraren ondersteunen en versterken. Zij kennen immers als geen ander de behoeften van hun kind en kunnen – en moeten – de school en de leerkracht actief ondersteunen.'

Hoe kunnen we onze vorderingen monitoren zodat onderzoek doen bijdraagt aan ontwikkeling?

Ainscow: 'Evidence is een cruciale factor. In scholen geldt: 'Wat wordt gemeten, wordt gedaan.' Daarom moeten scholen systematisch de impact monitoren van hun inspanningen om verbetering te realiseren in de aanwezigheid, participatie en voortgang – de drie P's: presence, participation, progress – van al hun leerlingen. Dit kan gebeuren in het leerlingvolgsysteem. In Nederland zou meer nadruk kunnen worden gelegd op de koppeling tussen schoolaanwezigheid en prestaties van kinderen. Ik heb begrepen dat de belangstelling hiervoor in jullie land wel groeit.'

De ontdekkingstocht naar inclusief onderwijs

Prof. Melvin (Mel) Ainscow is emeritus hoogleraar onderwijs aan de Universiteit van Manchester, hoogleraar onderwijs aan de Universiteit van Glasgow en buitengewoon hoogleraar aan de Queensland University of Technology in Australië.

Daarnaast adviseert hij de NAVO en Unesco over het onderwerp Inclusief Onderwijs. Mel doet veel onderzoek naar hoe je inclusiever onderwijs voor elkaar kunt krijgen. Hij wil van 'education for almost all' naar 'education for all'. Zijn centrale boodschap is dat 'the collective will make it happen'. Vrij vertaald: 'als we het echt samen doen, met elkaar doen, dan lukt het ons'. Het is een sociaal en complex proces, een ontdekkingstocht die nooit af is, maar absoluut de moeite waard om aan deel te nemen, aldus Mel.

Hij heeft veelvuldig gepubliceerd in vaktijdschriften en internationale onderzoekstijdschriften.

Zijn recentste boek is *Reforming Education Systems for Inclusion and Equity* (2025). Daarover zegt hij zelf: 'Het verbeteren van de leerresultaten van kwetsbare leerlingen kan alleen worden bereikt wanneer de houding, overtuigingen en handelingen van volwassenen die werken met deze kinderen, veranderen. Daarbij is het uitgangspunt dat de school een lerende gemeenschap is voor alle betrokkenen, waarbij de ontwikkeling van alle leden van deze leergemeenschap worden gestimuleerd, dus ook van de professionals.'

Leiderschap nodig

Je hebt op dinsdag 7 oktober op de RVKO IB/ directie-dag gewerkt met een grote groep Rotterdammers. *Wat viel je op, welk advies geef je ons mee?*

Ainscow: 'Zoals gebruikelijk wanneer ik Nederland bezoek, viel mij de bevoegenheid en betrokkenheid van de onderwijsprofessionals hier op. Tegelijkertijd lijkt er onduidelijkheid te bestaan over wie het veranderproces moet leiden. Mijn advies is dat het schoolleiderschap deze taak oppakt, met het team, maar ook met collega-directeuren binnen en buiten de RVKO, samenwerkingsverbanden en organisaties voor jeugdzorg en welzijn.'

Bekijk hier een video over Mel Ainscow:

Column Identiteit

Samen aan tafel

Liesbeth Stalmeier, beleidsmedewerker identiteit

Samen aan tafel: dat is misschien wel het belangrijkste ingrediënt van het kerstfeest, het familiefeest bij uitstek. Deze traditie gaat niet terug op het kerstverhaal, waarin gastvrijheid ver te zoeken is. Want Maria en Jozef zijn nergens welkom, op hun tocht om zich op bevel van de keizer te laten registreren. Er is geen plaats voor hen in het gastenverblijf van de stad, zodat ze moeten uitwijken naar een stal voor de bevalling. Hun pasgeboren kind wordt in een voederbak gelegd. In deze ellendige omstandigheden breekt er hoop door: het kleine, kwetsbare kind wordt gezien als de bringer van vrede. De eersten die op kraamvisite komen, de herders, zijn mensen die net als Maria en Jozef bij niemand welkom waren. Dat er samen gegeten wordt, vertelt het verhaal niet. Maar het had gekund!

'Jezus ging met iedereen aan tafel'

Samen eten is een terugkerend thema in de Bijbel. Terwijl er weinig reden is tot hoop, schetst de profeet Jesaja het beeld van een feestmaal dat God zal houden voor alle volken: 'Uitgelezen gerechten en belegen wijnen, een feestmaal rijk aan merg en vet, met pure, rijpe wijnen.' Dit klinkt ons misschien niet in de oren als het ideale kerstdiner, maar voor de mensen van toen, die in armoede en angst leefden, riep het een wereld op van vrede en geluk. Het feestmaal staat voor een samenleving, waarin iedereen welkom is en een goed leven kan hebben. Daar verlangden zij naar – en bijna drieduizend jaar later doen wij dat nog steeds.

Jezus hield van samen eten. Hij at met zijn vrienden en ook met mensen die door anderen nooit werden uitgenodigd. Dat werd hem niet in dank afgenomen. Hij wist wat er over hem werd gezegd: 'Kijk toch eens, wat een veelvraat, wat een dronkaard, die vriend van tollenaars en zondaars.' Hij ging met iedereen aan tafel, hij wilde niemand buitensluiten. Daar maakte hij een punt van, in de verhalen die hij vertelde. Hij vond dat je iedereen moet uitnodigen als je een feest geeft: de armen, de kreupelen, de blinden, de verlamden – en wie je maar tegenkomt. Hij noemde juist de mensen die door hun situatie of beperking aan de rand van de samenleving stonden. Niemand wilde iets met hen te maken hebben.

In deze periode vieren we Kerstmis op onze RVKO-scholen. Het verhaal van Jezus wordt verteld, de baby in de voederbak. Vaak is er een kerstlunch en wordt er samen gegeten. Geniet van het gezelschap van je leerlingen en van het samen vieren. Geniet ook van het kerstfeest thuis, met de mensen van wie je houdt. Het zijn kostbare momenten. Voor het nieuwe jaar wens ik ons allen toe, dat de kring van mensen met wie wij eten steeds groter en breder wordt. Zalig kerstfeest!

Samen aan tafel

De hobby van... Claudia Bokhove

‘Haken om mijn hoofd leeg te maken’

In deze rubriek stellen wij RVKO-collega's voor met een bijzondere hobby. Deze keer: Claudia Bokhove, leerkracht groep 6 op de Emmaus. *Tekst: Philip Reedijk.*

Claudia Bokhove werkt nu acht jaar op de Emmaus in Rotterdam-West, waar ze ooit startte met haar Lio-stage. Al tijdens haar studie op de TMH begon ze met haken, en dat is eigenlijk nooit meer gestopt. Claudia: ‘Ik hield altijd al van creatief bezig zijn. In een winkel kwam ik toevallig een haakpakket tegen en dat heb ik toen geprobeerd. In zo’n pakketje zit een patroon, een naald, de wol of het katoen en de vulling. Ik vond het superleuk en ging steeds meer dingen maken. In die tijd had je op Facebook allerlei haak-groepen en daar deelde je dan patronen en ideeën in. Dat heb ik een tijdje gedaan, maar voor mij is haken juist een manier om niet de hele tijd op m’n telefoon te zitten, dus daar ben ik mee gestopt.’

‘Bij haken moet je best opletten en goed tellen: je moet echt focussen en kunt er niks bij doen. Ik gebruik het ook om m’n hoofd even leeg te maken, het is een soort mindfulness-oefening. Zeker als ik een drukke dag op school heb gehad, is het heerlijk om ’s avonds even een uurtje of wat te haken,

dan kom ik helemaal tot rust. Ik haak meestal 3D-dingen zoals knuffels, die ik dan opvul. Voor collega's die een kindje krijgen, haak ik een beertje. Inmiddels heeft mijn klas daar lucht van gekregen en moest ik beloven voor alle kinderen ook een klein beertje te maken. Dus de laatste tijd zit ik elke avond te haken: ik doe ongeveer 2 uur over een beertje. Maar daar maak ik geen gewoonte van, het moet bijzonder blijven. Haken is een hobby, geen baan.’

Zet je het haken ook wel eens in bij je werk?

Claudia: ‘Ik kreeg ooit van mijn vader een boek ‘Haak je eigen kerststal’. Dat heb ik gedaan en die stal staat hier sindsdien elk jaar in de klas. Inmiddels heb ik gehaakte figuurtjes voor alle thema's op school: Pasen, lente, herfst, Sinterklaas en Kerst. De kinderen vinden het superleuk. Ze zijn altijd best benieuwd hoe ik dat dan doe, en willen dat ik het hun ook leer. Dat is er tot nu toe nog niet van gekomen, ook omdat ik daar wel de tijd en de materialen voor moet hebben. Het lijkt me super om ze daar iets van mee te geven, dat ze zelf iets leuks kunnen maken en ook als rustgevende bezigheid, om te leren focussen. Misschien krijg ik mijn directeur nog wel zover, hij heeft laatst zelf ook een beertje gekregen...’

Haken ook inzetten in de klas

Nieuw pand in Ommoord

De Horizon terug op haar **eigen stek**

Op dinsdag 27 oktober was het dan eindelijk zover: de leerlingen en leerkrachten van De Horizon konden, na drie jaar van heen en weer pendelen naar een tijdelijke locatie in Zevenkamp, weer naar school op hun oude vertrouwde stekkie aan het Goudkruid in Ommoord.

Hoewel 'vertrouwde': het afgelopen jaar is er op de plek van de oude school een spiksplinternieuw gebouw verrezen, vertelt adjunct-directeur Esther Minderhoud. 'Ons pand was meer dan 55 jaar oud en volledig op. Het traject richting een nieuw gebouw ging niet zonder slag of stoot. Zo bleek er asbest in het gebouw te zitten en woonde er een beschermde vleermuis. Al met al zijn we vanaf het plan voor nieuwbouw tot nu zo'n drie jaar bezig geweest.'

Asbest en een beschermde vleermuis

Verhuizing in de vakantie

'In de herfstvakantie zijn alle nieuwe meubelen en digiborden in het nieuwe pand afgeleverd en zijn alle schoolspullen verhuisd. We hebben met het hele team de verhuizing voorbereid: uitzoeken, weggooien, inpakken en alles klaar zetten voor de verhuizers. Er stonden uiteindelijk zo'n 800 verhuisdozen en wat meubels, die de verhuizers in twee dagen hebben overgebracht. Op maandag 26 oktober hebben we met het hele team de nieuwe school ingericht, zodat we het gebouw op dinsdag

'We hebben weer een teamkamer!'

27 oktober in gebruik konden nemen. Omdat de buitenruimte nog niet af is, wachten we nog even met een echt grote feestelijke opening tot in het voorjaar.'

Hoe bevalt het nieuwe pand?

Esther: 'Het is echt een prachtig gebouw, dat voldoet aan alle eisen van nu. Het is volledig duurzaam, met zonnepanelen, een warmtepomp en een modern luchtverversingssysteem. Het is licht, transparant, we hebben overal mooie kleuren, het is echt heerlijk om hier te werken. Er is een mooie speelzaal en een podium in de hal. Er zijn extra ruimtes gecreëerd, waaronder drie lokalen die we nu nog niet nodig hebben. En we hebben weer een teamkamer, want die was in de tijdelijke locatie opgeofferd als lokaal.'

'De kinderen en de ouders waren erg enthousiast en blij dat we weer in de buurt zitten en niemand meer met de bus hoeft. We zijn altijd echt een buurtschool geweest en dat gevoel willen we zo snel mogelijk terug. We kunnen nu ook weer inzetten op werving voor de peuterspeelzaal, dat was lastig met die tijdelijke locatie zo ver weg. Al met al was en is het een drukke tijd, maar het heeft veel opgeleverd. Mijn collega Ton van Iersel (directeur) en ik zijn enorm trots op het hele team, dat drie jaar best heeft moeten schipperen en de laatste tijd extra hard heeft gewerkt voor de verhuizing. Het is voor iedereen nog een beetje een kwestie van landen en wennen aan het nieuwe gebouw, maar dat gaat best lukken, denk ik!'

Intervisie **startende** leerkrachten

Een sterke start in het onderwijs is cruciaal. Intervisie is daarom een vast onderdeel van het introductietraject voor startende leerkrachten, met als belangrijk doel om uitval in de eerste jaren te verminderen. Vanuit die visie zijn wij vorig schooljaar op de Minister Marga Klompéschool (MMK) gestart met een intervisietraject speciaal voor starters.

Leercirkel

Vier keer per schooljaar komen de startende leerkrachten van onze MMK-school samen met starters van De Kleine Prins, met wie we verbonden zijn via dezelfde leercirkel. Tijdens deze bijeenkomsten delen deelnemers praktijkervaringen, brengen zij eigen casussen in en leren zij van én met elkaar. Dit gebeurt in een veilige en vertrouwde setting, waar reflectie en professionele groei centraal staan.

Positieve evaluaties

De evaluatie van vorig schooljaar laat een duidelijke, positieve impact zien. Starters voelen zich gehoord en serieus genomen, herkennen zich in elkaars vraagstukken en ervaren de sessies als direct toepasbaar in

de eigen onderwijspraktijk. Ze waarderen bovendien de variatie in thema's, het tempo en de betrokkenheid binnen de groep. Het werken met collega's van een andere school wordt als inspirerend ervaren: het biedt nieuwe inzichten, verrassende perspectieven en praktische oplossingen.

Professionele leercultuur

Met deze intervisiegroep bouwen we niet alleen aan individuele groei, maar ook aan een professionele leercultuur waarin kennisdeling en ontwikkeling vanzelfsprekend zijn. De bijeenkomsten dragen bij aan meer werkplezier, meer handelingskracht in de praktijk en versterking van het vakmanschap.

Dit initiatief past naadloos bij onze visie op een sterk introductieprogramma: een traject dat starters ondersteunt, de werkdruk verlicht, professionele ontwikkeling stimuleert en daarmee bijdraagt aan het behoud van nieuwe leerkrachten in het onderwijs.

Lyette Ardon, coach startende leerkrachten MMK

Hoe was je **jaar?**

Speciaal voor deze Kerst- en eindejaars-editie van de Koerier is de vaste rubriek 'Hoe was je dag?' omgedoopt tot 'Hoe was jouw jaar?'. In onze zoektocht naar collega's en leerlingen die een bijzonder jaar hebben meegemaakt, stuitten wij op HR-adviseur Fleur Bastiaansen.

'Mooie **mix** van nieuw en oud'

Begin 2025 was Fleur Bastiaansen HR-adviseur op het Laurens Lyceum. 'Ik vervulde daar al ruim drie jaar grotendeels in m'n eentje alle HR-taken. Met de fusie met de RVKO zouden er mogelijk nieuwe kansen kunnen ontstaan, met het vertrek van Astrid de Wit kwam deze verandering toch wel snel en onverwacht. Er ontstond een vacature op de HR-afdeling waarna ik in gesprek ben gegaan met de stafmanager HR, en uiteindelijk de uitdaging ben aangegaan.'

op het bestuursbureau om mij te helpen. Ik heb het hier prima naar m'n zin, met leuke collega's en voldoende uitdagingen om me verder te ontwikkelen. Mijn werk is nu een mooie mix van nieuw en vertrouwd, waar ik erg enthousiast van word!'

'In maart ben ik al gaan meelopen met Astrid en per 1 augustus ben ik officieel in dienst gekomen bij de RVKO. Ik ben HR-adviseur voor 13 basisscholen uit twee leercirkels, plus het Laurens Lyceum en WOW VO. Ik werk twee dagen op locatie bij het Laurens Lyceum in Rotterdam-Hillegersberg en twee dagen op het bestuursbureau. Ik vind het superleuk om nu meer collega's in mijn eigen vakgebied te hebben, hoewel er wel grote verschillen zijn tussen PO en VO, bijvoorbeeld voor wat betreft de Cao's en ook de formatie ziet er anders uit. Maar ik leer veel en kan ook altijd terugvallen op mijn collega's

Uitnodiging RVKO Winter Wonderland

09 JAN
16-20u **2026**

Schaatsbaan
Rotterdam Toepad 95

RVKO KinderInspiratieRaad

Serieus luisteren naar kinderen

Nieuwsgierig geworden na het horen van een aantal positieve verhalen heb ik mezelf dit jaar opgegeven voor een kloosterweekend van de RVKO. Even uit de waan van de dag leek me een goed plan, geen idee wat me precies te wachten stond. *Tekst: Philip Reedijk.*

Het idee achter de KinderInspiratieRaad is om leerlingen uit de groepen 7 en 8 van scholen uit Rotterdam-Noord en Zuid met elkaar in gesprek te brengen. Deze pilot wil de verbinding leggen tussen kansrijk onderwijs, burgerschap en het versterken van leer- en veerkracht. Het is de bedoeling om hiermee structureel ruimte te bieden aan de stem en de betrokkenheid van leerlingen binnen de RVKO. Deze eerste KinderInspiratieRaad bestond uit leerlingen van de Mariaschool Taandersplein, Verbazisschool Wow, Minister Marga Klompéschool en de Vijfster.

Harde afspraken

Na een actieve energizer met meester Bob en juf Gwen van de Valentijnschool ondertekenden de kinderen samen met CvB-voorzitter Ton Groot Zwaaftink een contract. Hierin is vastgelegd dat de kinderen eerlijk en open hun mening zullen geven en belooft het CvB serieus te luisteren en met de adviezen van de kinderen aan de slag te gaan. Ton bedankte de kinderen voor hun medewerking en legde uit dat de RVKO streeft naar het beste onderwijs voor elk kind: 'Dat doen we aan de hand van vier thema's uit ons Strategisch verhaal, die ook vandaag weer terugkomen: houden van de wereld, kansrijk onderwijs, in verbinding vanuit dialoog, kwaliteit en professionaliteit. Daarom horen wij graag wat jullie belangrijk vinden om op school te leren.'

Democratische spieren

Coach verbetercultuur Evelyn Derks gaf uitleg over welke 'democratische spieren' de kinderen vandaag zouden gaan trainen: wat is jouw mening, waar sta jij voor, wat is goed luisteren, hoe doe je dat, wat betekent kritisch denken, hoe overleg je goed met elkaar, hoe maak je samen goede keuzes?

Kleine Grote Denkers

Via een werkvorm van het bedrijf Kleine Grote Denkers trechterden de kinderen met denkmatten en opdrachtkaartjes in drie rondes hun ideeën op een aantal terreinen: fysieke activiteiten (praktisch, handen, bewegen, doen); verhouden tot jezelf, de ander en de wereld; het gebouw en alle ruimtes in en rondom de school. Ook was er een open categorie, waarbij de kinderen zelf kaartjes konden bedenken over een onderwerp dat ze belangrijk vinden. Na de eerste ronde waren er 16 ideeën, waarvan er uiteindelijk één moest worden gekozen.

'In een buitenproject kun je veel leren en krijgen je hersens zuurstof'

Naar buiten!

De laatste ronde begon met vier ideeën die in de eerste rondes waren komen bovendrijven: meer aandacht voor mindfulness/voor jezelf zorgen, engels/vreemde taal, buitenonderwijs/project en een beter schoolplein. De kinderen konden elkaar met argumenten proberen te overtuigen en daarna stemmen door hun hand op te steken. Dat was hard nodig, want bij een paar ideeën stakten aanvankelijk de stemmen. Maar na een rondje argumenten voor en tegen kwam er een winnaar uit de bus: buitenonderwijs/project. Een kind suggereerde nog om mindfulness en buitenonderwijs te combineren: 'Het is belangrijk om in je hoofd rustig bij jezelf te komen, dat kan heel goed buiten'.

Technisch lezen

Daarnaast konden de kinderen aangeven welke van de drie onderwerpen ze belangrijk genoeg vonden om te behouden: technisch lezen, kennis van de wereld of taalverzorging. Hier kreeg lezen de meeste stemmen. Een leerling: 'Je hebt lezen voor alles nodig: andere vakken op school, maar ook in de supermarkt of als je autorijdt'. Een ander: 'Als je kunt lezen, kun je de meeste vakken doen. Maar dan moeten de teksten wel leuk zijn!'

Voorbeeld voor grote mensen

Stafmanager O&I Mirjam Vreugdenhil en Ton Groot Zwaaftink bedankten de kinderen en beloofden het advies mee te nemen bij de invulling van het onderwijs. Ton reikte elk kind een oorkonde uit en sloot af: 'Jullie hebben een magnifiek voorbeeld gegeven voor grote mensen van hoe je naar elkaar luistert en in goede harmonie tot een gezamenlijk resultaat komt. Ik ben echt heel blij en trots!'

Column

De tafel van ons: waar verhalen samenkomen

Haitske de Visser, leerkracht groep 6/7/8 en talentbegeleider HB, Montessorischool Capelle

Het lijkt heel alledaags: een tafel, wat stoelen, broodtrommels, koffie en thee... Maar eigenlijk is het een miniatuur van wat het onderwijs zou moeten zijn: een plek waar iemand iets inbrengt, waar ruimte is om te luisteren, en waar niemand vergeten wordt. Iedere school heeft zo'n tafel in de teamkamer.

Aan tafel bespreken we alles. Van de nieuwe rekenmethode ('wie verzint dit?') tot de vraag wie de Sinterklaasviering mag organiseren ('ik niet, ik was vorig jaar de pineut!'). Er worden koekjes verdeeld en meningen gedeeld, af en toe ook gevoelens geventileerd (vooral wanneer de printer voor de derde keer in de week niet werkt).

Er gebeurt iets bijzonders aan tafel. Tussen de kruimels, koffievlekken en post-its door, ontstaat iets wat geen beleidsplan ooit kan vangen: verbinding. Aan tafel ontstaat begrip. Daar blijkt dat de collega die altijd streng lijkt, eigenlijk gewoon onzeker is over die ene klas. Dat de stagiair een briljant idee heeft over differentiatie. En dat jij niet de enige bent die 's avonds nog mailtjes zit te tikken met een half oog op Netflix. Aan die tafel, vol koffievlekken en kruimels, wordt meer besproken en gedeeld, dan notulen ooit kunnen vastleggen. Iets wat geen studiedag of teamvergadering ooit zal bereiken: we delen niet alleen woorden, maar menselijkheid.

'Ik geloof in tafels!'

Samen aan tafel zitten vraagt iets van ons. Het vraagt om vertraging. Om even niet de expert te zijn, maar gewoon mens. Om te luisteren zonder direct te willen oplossen. Om het ongemak toe te laten. Want soms schuurt het, botst het, wringt het. En juist dan gebeurt er iets wezenlijks. Soms verandert een onschuldig overleg over het schoolplein in een drie uur durende discussie over schoolpleinregels. Soms verlaat iemand de tafel gefrustreerd midden in een gesprek. Maar zelfs dat hoort erbij. Want als we niet meer botsen, luisteren of lachen, dan zijn we geen team meer – maar een nieuwsbrief.

Misschien zouden we die tafel vaker moeten gebruiken, waarvoor hij bedoeld is: om samen te zijn. Aanschuiven. Luisteren. Praten. Met volle koffiekopjes, open oren en misschien wat minder agendapunten. Over leerlingen die je raken, over lessen die mislukken, over successen die te klein lijken om groot te noemen. Want onderwijs is geen solovoorstelling. Het is een tafel vol mensen die, ondanks alles, elke dag weer aanschuiven.

Dus ja, ik geloof in tafels. In houten, wiebelende, vlekkerige tafels vol verhalen. In koffievlekken die zich gedragen als archeologische lagen: sporen van schooljaren van gesprekken, van mensen. Daar begint het telkens opnieuw: luisteren, begrijpen. Even niet de leraar spelen, maar gewoon mens zijn.

En dat is, hoe klein het ook lijkt, misschien wel het mooiste lesmoment van allemaal.

Kinderverkiezingen bij de Dr. Schaepmanschool in Ridderkerk

De Dr. Schaepmanschool hield dit jaar eigen Tweede Kamer Kinderverkiezingen, in samenwerking met de gemeente Ridderkerk en een aantal ouders. Op de dag vóór de landelijke verkiezing brachten de kinderen op het gemeentehuis hun stem uit. De kinderen en hun begeleiders volgden dezelfde procedures als bij een echte verkiezing.

In de weken voor de verkiezingen werd uitgebreid onderzoek gedaan naar de verschillende politieke partijen en wat zij belangrijk vinden. Na het inleveren van een stempas brachten de kinderen in het stembokje hun stem uit. Na bekendmaking van de uitslag werd deze natuurlijk vergeleken

met de uitslag van de landelijke Tweede Kamerverkiezing van 29 oktober.

Naast de kinderen en de leerkrachten was ook burgemeester Marco Oosterwijk enthousiast. Ook hij vond deze ervaring heel leuk en leerzaam. De kinderen leren op deze manier dat meedenken over de toekomst van ons land niet iets is wat pas op je achttiende begint. Volgens Peter Schraders en Ibbi Oulad Thami van de Dr. Schaepmanschool zitten er tussen deze jonge kiezers de politici van morgen, met frisse ideeën voor Ridderkerk én Nederland!

Peter Schraders, leerkracht Dr. Schaepmanschool

Wie stuur jij een kerstkaartje..?

Shassija Chotkoe, leerkracht Agnesschool:

Mijn kerstkaart gaat naar **wie er niet meer zijn**

Elk jaar kreeg ik een kaartje van mijn lieve moeder Sila Chotkoe en van onze lieve conciërge Arie Huizer. Elk jaar nam ik me voor om ook een kaartje te sturen, en elk jaar vergat ik het weer. Tot het op een dag niet meer kon. Nu besef ik pas hoe groots iets kleins kan zijn. Een kaartje, een berichtje, een klein gebaar. Het komt uit een goed hart en raakt soms dieper dan je denkt. Deze kerst wil ik je meegeven: Wacht niet tot morgen om iets liefs te doen vandaag. Sta stil bij de kleine dingen, want juist die maken het leven groot.

Mieke Zagt, NT2 en plusklas docent Valentijnschool:

Een kerstkaart voor **Ahmed Abu Artema**

Ik wil graag een kaart sturen aan Ahmed Abu Artema. Hij woont in Amsterdam. Ahmed is onlangs naar Nederland gekomen als journalist van de Correspondent en schrijft over zijn vertrek uit Gaza waar hij vreesde voor zijn leven en waar hij zijn zoon achter heeft moeten laten in een graf in Rafah. Ahmed is alleen en zegt over zijn vertrek: 'I am blessed, maar 2 miljoen mensen zijn nog daar.' Ik wil Ahmed graag met een kaart verwelkomen.

Miranda van der Sande, leerkracht De Klimophoeve:

Een speciaal kaartje aan meester **Herman de Jong**

Ik zou graag een speciaal kaartje willen sturen aan meester Herman de Jong uit Bleiswijk. Hij ging 22 jaar geleden met pensioen, maar is al die tijd onze vaste invalleerkracht op de Klimophoeve in Bleiswijk gebleven. Hij staat al 66 jaar voor de klas! En is ook al 66 jaar in dienst van de RVKO. Het is een zeer gewaardeerde collega, altijd positief en nooit te beroerd om in te vallen. Echt bewonderenswaardig! Ik denk dat bijna niemand hem dit heeft nagedaan. Dit verdient toch wel speciale aandacht met een zéér speciaal kaartje. Hij is in december 87 jaar geworden en gaf aan dat hij nu echt met pensioen gaat, samen met onze directeur Arthur Mandos.

Tweegesprek

Naam: Paul Scholte
Functie: Leerkracht en adjunct-directeur Het Tangram
Ervaring: Werkt 26 jaar in het onderwijs

Paul wilde oorspronkelijk vrijetijdskunde studeren, maar dat vonden zijn ouders maar niets. Het werd de pabo en al snel beseft Paul dat dit echt was wat hij wilde. Hij vindt werken in het onderwijs de meest fantastische baan en werkt inmiddels al 17 jaar op Het Tangram. 'Naast mijn baan als adjunct blijf ik bewust ook lesgeven, dat vind ik echt heerlijk om te doen!' toenemen.'

Naam: Sandra van Hasselt
Functie: Medewerker ouderbetrokkenheid, voorleescoördinator en brugfunctionaris Theresiaschool
Ervaring: Werkt 31 jaar in het onderwijs

Sandra viel ruim 31 jaar geleden een keer in op de peuterspeelzaal van de Theresiaschool. Ze bleef er 20 jaar. In 2014 stapte ze over naar de basisschool, als medewerker ouderbetrokkenheid en brugfunctionaris. 'Ik vind het heerlijk, de dynamiek van zo'n basisschool, die kinderen die je elke keer weer verrassen, ik ga hier nooit meer weg!'

Paul & Sandra

In deze rubriek laten we steeds twee collega's met een verschillende achtergrond aan het woord over een actueel thema. Deze keer: kerstvieringen. Tekst: Philip Reedijk.

Hoe wordt er op jullie school kerst gevierd?

Sandra: 'Wij gaan het ene jaar met Kerstmis en het andere jaar met Pasen naar de Heilige Kruisvindingskerk hier in de buurt. Wij hebben nog een echt katholieke kerstviering: Marianne Gijbels van het bisdom vertelt het kerstverhaal. De kinderen steken een kaarsje aan voor een speciaal iemand en doen kleine optredens: een liedje of een gedicht. Daarna bekijken we met z'n allen de kersstal, branden een kaarsje en zingen kerstliedjes. We vinden het belangrijk dat de kinderen weten wat we vieren met Kerstmis. We delen in de Adventsperiode ook korte video's van het aansteken van de kaarsjes via ons YouTube-kanaal met de ouders.'

Paul: 'Er komt altijd iemand van de parochie uit Nieuwerkerk de kerstviering openen, het aansteken van de laatste Adventskrans en het zingen van het Adventslied. Dat gebeurt bij ons op school, want onze 600 leerlingen passen niet in het kerkje daar. Onze drie groepen 6 voeren daarna hun kerstmusical op voor de rest van de klassen, en hun ouders en familie. We hebben een enorm actieve Ouderraad die meehelpt met het organiseren van onze activiteiten, zoals de kerstviering. Later in de week is het kerstdiner, waar de kinderen zelf kleine gerechtjes voor maken. De school is mooi versierd en de kinderen komen feestelijk aangekleed voor het diner. Speciaal voor kinderen die het minder hebben, verzamelen we met z'n allen levensmiddelen voor de Voedselbank en maken we kerstpakketten die door de parochie worden verdeeld.'

Conclusie

Sandra en Paul zijn het erover eens dat het essentieel is om de kerstviering levend te houden en het kerstverhaal te blijven vertellen. Samen zingen en eten, maar ook samen iets doen voor anderen zijn dingen die goed passen bij de kerstgedachte. De verbinding tussen kinderen, ouders en school zorgt voor een gevoel van saamhorigheid, dat de buurt net een beetje warmer en menselijker maakt.

Is dat anders dan vroeger?

Sandra: 'De betrokkenheid van de ouders is de afgelopen jaren toegenomen, onder andere doordat we door het hele jaar heen meer ouder-kind-activiteiten organiseren. Mede daardoor zien we ook dat minder van onze ouders hun kinderen thuishouden bij de kerstviering. Zo nodigen we de ouders tijdens het kerstdiner uit in de school voor een hapje en een drankje. Ook koken sommige ouders verschillende gerechtjes en assisteren ze bij het diner. Inmiddels maken wij voor alle kinderen kerspakketten voor thuis. En wat er overblijft gaat naar mensen in de wijk die dat goed kunnen gebruiken'

'De populatie van de school verandert wel in de loop van de tijd. Soms zien we een paar jaar veel Syrische kinderen, nu is er bijvoorbeeld weer een grote aanwas van Poolse en Oekraïense kinderen. Dat heeft ook gevolgen voor de betrokkenheid bij de Kerstviering. Maar wij zijn een katholieke school en dan is Kerstmis een belangrijk feest. In de rest van het jaar besteden we ook aandacht aan vieringen van andere geloven.'

Paul: 'Ook bij ons verandert de populatie, het is nu meer een afspiegeling van de Rotterdamse bevolking dan vroeger. We zien wel dat de populariteit van – en de kennis over – het christelijke geloof afneemt en natuurlijk dat Kerst steeds commerciëler wordt. Daarom vinden wij het belangrijk om de waarden waar wij voor staan, te benadrukken, juist ook met Kerstmis: wat vieren we nou eigenlijk? Dat proberen we over te dragen op de kinderen.'

Samen optrekken in grootstedelijke uitdagingen

Kennis delen, samen ontwikkelen, een open blik en met elkaar in gesprek gaan, staan centraal bij de Thomas More Academie. Verbinding ontstaat bij het verhaal van de ander: eerst begrijpen en dan begrepen worden. Écht leren begint met samenkomen. Onze nascholingsruimte voelt daarom als een huiskamer, zodat je in een ontspannen setting vanuit verbinding met anderen jezelf verder kan ontwikkelen.

Level Up

We organiseren een diversiteit aan perspectieven via een gevarieerd palet van trending gastprekers die ideeën hebben die het waard zijn om te delen. Want leren bij de TMA is niet alleen kennis opdoen, maar vooral elkaar ontmoeten en samen leren.

Burgerschap verweven in de samenleving

We leven in een sterk gepolariseerde maatschappij waarin mensen leven vanuit hun eigen bubbel, waarbij ze in hun eigen online algoritme worden gevoed. Het onderwijs is de enige plek waar al deze opvattingen samenkomen en hiermee vervullen wij een belangrijke poortwachtersfunctie in onze democratische

Écht leren begint met samenkomen

samenleving. Wij denken graag mee over hoe we hier als beroepsgroep met elkaar invulling aan geven. Een van de trajecten waarin samen leren zichtbaar wordt, is de vernieuwde Basismodule Burgerschap. In deze opleiding ontdekken deelnemers dat burgerschap geen los vak is maar iets dat in elke les terugkomt en verweven zit in het dagelijks leven.

Trainer Saskia Kleinveld: 'Soms vinden leraren en studenten het lastig om complexere thema's, waar de meningen over verdeeld zijn, te bespreken in de klas en in de school. Door met elkaar in dialoog te gaan, kun je elkaars perspectief bevragen en daarmee meer met elkaar in verbinding zijn. We dagen deelnemers in de module uit met collega's in gesprek te gaan over burgerschap in het onderwijs en met leerlingen over complexe maatschappelijke thema's. Vooraf geven we tools hiervoor en achteraf reflecteren we daarop. Dit werd door oud-deelnemers als waardevol ervaren. Na deze teamscholing of deelname aan de opleiding heb je een concreet plan hoe je aan het werk bent aan burgerschap en is het direct te delen met de inspectie. Leer bijvoorbeeld ook je kamp te benutten om te werken aan burgerschap.'

Geloof in ieder kind

Als hogeschool vinden wij het belangrijk dat grootstedelijke vraagstukken rondom kansengelijkheid en de vertaling naar de klas blijvend aandacht krijgen. Wij zijn vanuit de TMA steeds op zoek naar wetenschappelijke en praktijkinzichten in van wat werkt, om te komen tot een verrijking van een inclusieve leeromgeving en het versterken van het handelen in de klas. Het Mattheus-effect* kan worden doorbroken zodat kinderen echt kunnen groeien ongeacht hun achtergrond of afkomst.

Didactiek van de hoge verwachtingen

Zo nam lector dr. Lia Voerman ons in haar masterclass mee in haar onderzoeken in de klas naar de didactiek van de hoge

verwachtingen en ondervonden we met elkaar hoe ingewikkeld het is. We geven bijvoorbeeld een leerling, waarvan je lage verwachtingen hebt, nog meer aanwijzingen. Dat werkt averechts omdat je daarmee het kind het leren ontnemt, terwijl die juist gebaat is bij het stellen van verdiepende vragen.

We zien de effort die leerkrachten steken in het differentiëren, de aangepaste lessen, de extra uitleg en de bemoedigende woorden. We zien ook hoeveel energie het kost om te proberen elk kind te bereiken. Hier proberen we samen met de leerkrachten stappen in te zetten in onze activiteiten.

Samen professionaliseren

Er wordt vandaag de dag veel van het onderwijs gevraagd en we zoeken samen naar dat wat werkt om elkaar te versterken en iedereen in zijn of haar waarde te laten. Samen leren stopt niet na een opleiding. Het gebeurt in de dagelijkse praktijk, aan tafel met collega's, in gesprekken met leerlingen en in ontmoetingen met anderen uit het onderwijs.

Geloof hebben in ieder kind en nooit opgeven

Door kennis te delen, vragen te stellen en elkaar te blijven opzoeken, bouwen we aan een netwerk dat blijft groeien, vanuit nieuwsgierigheid en vertrouwen. We nodigen je graag uit om inzichten en expertise met ons te delen zodat we kunnen blijven co-creëren.

** Het Mattheus-effect is het fenomeen dat zij die al voordelen hebben, deze voordelen steeds verder uitbouwen, terwijl zij die met minder beginnen, achterop raken. De term, afkomstig uit de Bijbel, wordt vaak samengevat als 'de rijken worden rijker en de armen worden armer'.*

'Door de stress gaan mijn rekenhersen uit'

Martine Meijers, de moeder van Mats: 'In groep 5 zat Mats nog veel buiten de klas, bij juf Natasja. Vanaf groep 6 nam hij meer deel aan de reguliere lessen. Dat gaat steeds beter; hij heeft zelfs laatst een boekbespreking voor de groep gegeven en dat ging heel erg goed.'

Natasja: 'Natuurlijk waren er de afgelopen jaren ups en downs, maar de stress die hij vroeger ervoer, is echt heel veel minder geworden. Het is echt een proces van kleine stapjes, uitproberen en doorzetten. Mats heeft zichzelf steeds beter leren kennen, waardoor hij ook ruimte in z'n hoofd kreeg om rekening te houden met anderen en met de regels in de klas.'

Inclusief onderwijs op De Provenier

'Ik durf nu weer aan de toekomst te denken'

Inclusief onderwijs staat volop in de aandacht, in de maatschappij en op de scholen. In het juni-nummer van de Koerier vertelde de ontwikkelgroep Inclusiever onderwijs al over de aanpak binnen de RVKO en kwam een aantal scholen kort aan het woord over best practices. Ook de IB/directie-dag van 7 oktober stond in het teken van inclusief onderwijs. De Engelse professor Mel Ainscow noemde het een zoektocht, een proces van kleine stapjes. En dat is precies hoe ze het op De Provenier in de praktijk aanpakken. Tekst: Philip Reedijk.

Op De Provenier in Rotterdam-Centrum zijn ze alweer even bezig met die tocht, vertelt directeur Daniëlle Blok: 'Een jaar of zes geleden meldden Mats en zijn ouders zich bij ons, voor een plekje in groep 2. Mats is autistisch en hoogbegaafd en het ging niet goed met hem op zijn toenmalige school. Zijn ouders waren op zoek naar een school die meer naar zijn mogelijkheden keek, dan naar beperkingen. We hebben daar intern uitgebreid over gesproken en gezegd: 'Mats is hier welkom zoals hij is: we gaan met elkaar kijken hoe we ook voor hem een plek maken in onze school'. Inmiddels zit Mats in groep 8 en gaat hij volgend jaar naar het voortgezet onderwijs.'

Mats: 'Ik kwam eerst bij de kleuters, daar was ik niet altijd blij: ik kon toen nog niet zo goed vertellen hoe ik me voelde. Als ik me niet goed voelde, kon ik even op de speelzolder in de klas gaan zitten, dat was fijn. Toen ik naar groep 3 ging, kreeg ik heel veel stress, bijvoorbeeld omdat het lezen of rekenen niet ging. Mijn rekenhersen gingen dan uit en ik wist niets meer. Ik werd dan druk en wilde gaan rondlopen. In die tijd kwam juf Natas.'

Natasja Hoogerheide is een IB'er van de Vliegende Brigade en al jaren de vaste begeleider van Mats: 'Ik ben met Mats buiten de klas gaan werken aan zijn stress, dat leverde meer rust op in zijn hoofd – en in de klas. Mats leerde steeds beter omgaan met zijn stress en ook hoe we zijn stress konden verminderen. We ontdekten hoe hij aan anderen kan uitleggen wat hem kan helpen in stressvolle situaties en dat hielp enorm. In groep 6 en 7 heeft hij zelfs een presentatie aan de groep gegeven waarin hij uitlegde hoe hij in elkaar zit en waarom hij soms de dingen doet die hij doet.'

100% commitment

Daniëlle: 'We hebben elk jaar opnieuw gekeken naar wat Mats op dat moment nodig had en of we dat konden bieden. Het commitment dat je als school hebt afgegeven, betekent dat je hier als directie voor de volle 100% achter blijft staan. Je moet dus ook steeds het gesprek aangaan met ouders en collega's, mensen motiveren, wegen zoeken en niet opgeven. Want het gaat niet altijd van een leien dakje.'

'Wat kan er wél?'

Martine Meijers

Bastiaan Vording

Sturen op vertrouwen

Bastiaan: 'Ik kijk vooral naar het kind en zorg voor rust en structuur. Ik vind het erg belangrijk dat alle kinderen het gewoon fijn hebben op school. Als ze lekker in hun vel zitten, komt dat leren vanzelf wel, daar maak ik me nooit veel zorgen over. En dat hebben we ook bij Mats gezien. Hij mag gewoon zijn wie hij is, hij krijgt steeds meer zelfkennis en ontwikkelt daarmee zelfvertrouwen. En dan komt hij ook tot leren.'

Geen strijd aangaan

Martine: 'Wat ook heel goed is, is dat Bastiaan volstrekt niet de strijd met Mats aangaat. Kinderen onderwijs geven is geen wedstrijd, zijzelf bepalen de snelheid. Je moet bij deze kinderen niet sturen op resultaten op de korte termijn. Het gaat mij er veel meer om dat hij zich op z'n 30ste staande kan houden in het leven, niet of hij nú voldoet aan de rekennorm. Want als je nu iets stuk maakt in het zelfvertrouwen van een kind, maak je iets kapot dat niet eenvoudig te repareren is. Hou ze binnenboord en zorg dat ze niet boos worden op de wereld!'

Bastiaan Vording is de groepsleerkracht van Mats: 'Ik kwam in groep 5 tijdelijk en vanaf groep 6 permanent langs als de leerkracht van Mats. In het begin was hij soms best luidruchtig en nadrukkelijk aanwezig in de groep, maar tegenwoordig hoor je hem nauwelijks, hij is onderdeel van het geheel. Ik zie elk kind gewoon als kind, dat recht heeft op goed onderwijs en zo ben ik ook vanaf dag één met Mats omgegaan. We bleken een goede klik te hebben en kunnen veel dingen vaak met een beetje humor oplossen.'

Mats: 'Het gaat echt steeds beter en ik durf nu ook meer aan de toekomst te denken. Eerst praatte ik veel over vervelende dingen van vroeger, maar nu denk ik daar niet meer aan. Ik wil na groep 8 gewoon naar een goede, leuke school.'

Martine: 'De basis voor dit succes was vooral het vertrouwen dat wij gaandeweg kregen, dat het geen gunst was dat Mats hier op school zat. Dit is net zozeer de school van Mats als van elk ander kind.' 'Dat klopt', beaamt Natasja, 'We zijn samen op pad gegaan om dat vertrouwen te scheppen en een manier te vinden om Mats goed onderwijs te geven. Dat betekent dat je altijd eerlijk moet zijn, ook als het tegenzit. En als je iets niet weet of niet kunt, moet je ook kunnen zeggen: 'We weten het even niet.' 'Het is inderdaad heel belangrijk dat je daar eerlijk over bent', aldus Martine. 'Want dan kun je gaan kijken wat er dan wél kan en wat er wel in het belang van het kind is. Het betekent ook dat je altijd open met elkaar moet communiceren en elkaar moet informeren hoe dingen gaan.'

Natasja Hoogerheide

Daniëlle Blok

Onderwijsdoelen

Natasja: 'Het is inderdaad het beste om een kind binnen het onderwijssysteem te houden, maar er is wel een spanningsveld tussen wat er moet en wat er kan. De Onderwijsinspectie houdt alle scholen in principe aan de leer- en kwaliteitsdoelen, je wordt afgerekend op de doorstroomtoets en je moet de normen halen: het is allemaal nogal een rat race. Maar als school kun je per kind best anders omgaan met de onderwijsdoelen. Mijn ervaring is dat er, zolang je aan de Inspectie kunt uitleggen waarom je doet wat je doet, veel kan. Daarbij kan een consequent bijgehouden leerlingvolgsysteem enorm helpen.'

Wat heb je als school nodig om dit voor elkaar te krijgen?

Bastiaan: 'Je hebt in de eerste plaats leerkrachten nodig die naar het kind kijken, en niet alleen naar de doelen die aan het eind van het jaar moeten zijn gehaald. Als leerkracht heb je geduld nodig en acceptatie: 'Het kind is zoals het is en dat is goed'. En als dingen niet goed gaan, moet je het in eerste instantie bij jezelf zoeken, niet bij het kind: 'Waarom lukt het me niet dit voor elkaar te krijgen?'. Daarnaast is de hulp van een betrokken IB'er essentieel en uiteraard open communicatie met de ouders. Ook als het een keer niet lukt.'

Martine: 'Wat kan helpen, is dat de leerkrachten onderling open zijn over wat er goed en minder goed gaat. Niemand is perfect, niet iedereen kan alles, daar hoeft je je helemaal niet voor te schamen. Als je daar in je team over praat, kun je misschien hulp krijgen van een collega die daar wel goed in is. Je bent als school immers een lerende organisatie, dus vragen stellen en fouten maken mag.'

Daniëlle: 'Het is een proces van kleine stapjes, van vallen en opstaan, ook voor ons. Je wilt het beste voor het kind, maar het moet wel kunnen. Dat geldt niet alleen voor het team, maar ook voor medeleerlingen. Zij moeten zich kunnen verplaatsen in een leerling die anders wordt behandeld dan zij, terwijl onze boodschap tegelijkertijd is 'Iedereen is gelijk'. Soms is dat lastig en daar hebben we kinderen dan ook soms wel op aan moeten spreken.'

Martine: 'De school mag ook best iets van ouders vragen. Zij moeten bereid zijn tijd en energie te steken in het onderwijs van hun kind, en een open gesprek te voeren, ook als er dingen lastig zijn. Uiteindelijk wil je er samen uitkomen en dat lukt niet als je alles als falen van de school wegzet. Het is belangrijk om continu in gesprek te blijven, niet alleen als er problemen zijn. Dus deel het als je zorgen hebt, maar ook wanneer het goed gaat, geef complimentjes, wees blij met wat er is! Want het is gewoon hartstikke leuk om dit samen voor een kind te doen en tot een succesverhaal te maken. En dat lijkt op deze manier met Mats goed te lukken.'

**'Eerst geluk en plezier,
dan komt de rest'**

Scholen en social media

Profileren kun je leren

Steeds meer RVKO-scholen profileren zich op social media of op andere manieren. Hoe pak je dat aan, wat kost het en vooral: wat levert het op? We vroegen het aan vier scholen die actief zijn op dit vlak. *Tekst: Philip Reedijk.*

Yvonne Albers

Groepsleerkracht en event manager Valentijnschool

'Instagram zorgt voor **verbinding**'

'Wij hebben de taken qua social media verdeeld: adjunct-directeur Ron van Leeuwen beheert LinkedIn en ik beheer de Instagram-pagina.'

We brengen er steeds meer structuur in aan met een eigen huisstijl, ook met betrekking tot de vakantiewensen. Ik streef ernaar om elke week zelf wat te posten of te reposten van bijvoorbeeld andere leerkrachten van onze school. In principe zijn alle events geschikt om aandacht aan te besteden: Kinderboekenweek, Sinterklaas, Kerstmis. Maar denk ook aan leuke uitstapjes zoals een schoolreisje of een bezoek aan de kinderboerderij. Ik probeer ook combinaties te maken met onze peuterspeelzaal De Dolfijn, door te reposten en te taggen. Ik vergroot m'n bereik door bijvoorbeeld de hashtag #rotterdam te gebruiken. Op onze website staat ook een link naar onze Instagrampagina.'

'Het kost wel veel tijd als je, in verband met de AVG, van foto's uit de Parro-app moet uitpluizen wie er wel en niet op de socials mogen. Je moet ook alle namen weten van de kinderen op de foto's om dit te kunnen opzoeken. En om likes te krijgen, moet je zelf ook liken, dus ik besteed hier al snel een uur per week aan. We hebben inmiddels ruim 800 volgers op Instagram, een mix van ouders, collega's, bedrijven en organisaties waar wij mee samenwerken, mensen van andere RVKO-scholen en leerlingen (vooral groep 8'ers en oud-leerlingen). Ik zie dat de Instagram-account van onze school zorgt voor verbinding tussen de school, de ouders en de buurt. We krijgen ook stageverzoekjes binnen via Insta. Sollicitaties van leerkrachten komen meer via LinkedIn.'

'Samen durven **groeien** met LinkedIn'

Jacco van de Burgt

Directeur SBO Lucas

'Ik ben op aanraden van Wouter van der Windt van SBO Laurens-Cupertino in 2022 begonnen met een eigen LinkedIn-account, met daaraan gekoppeld een school-account. Ik plaats posts over alles wat ons op school bezighoudt: successen, leermomenten, maar ook zaken die minder goed gaan. Ik probeer het authentiek te houden en dat blijkt te werken. Ons school-account heeft meer dan 800 volgers: leerkrachten, studenten en directeurs uit het hele land. En ook mensen van organisaties en bedrijven rond het onderwijs, fondsen zoals het Jeugdeducatiefonds, partijen waarmee wij samenwerken en ook ouders. Social media passen bij onze visie 'Samen Durven Groeien': wij willen graag delen met anderen wat wij hebben geleerd en daarnaast natuurlijk ook leren van anderen. Op LinkedIn houden we het professioneel, daarnaast zijn we nu voorzichtig gestart met 'leuke dingen' op Instagram en TikTok, in samenwerking met een externe content creator.'

'Deze manier van profileren levert ons verschillende dingen op. We leggen verbindingen in ons netwerk, dat daardoor groeit en sterker wordt. Wij ervaren geen formatieproblemen: de afgelopen twee jaar had ik bijna 40 sollicitanten. Als ik vraag hoe ze bij ons terecht zijn gekomen, noemen ze ook LinkedIn. Als ik zelf een vacature post, heeft die zo'n 4.000 views. Onze naamsbekendheid groeit en mensen weten ons te vinden, zoals onlangs een Koreaanse onderwijsdelegatie, die via hun ambassade bij ons terecht was gekomen. Ik merk dat ook fondsen of organisaties die ons willen helpen, veel zoeken op LinkedIn. Andersom zet ik LinkedIn ook in om organisaties die ons helpen in het zonnetje te zetten. Het uiteindelijke doel is altijd dat het onderwijs aan onze kinderen er beter van wordt.'

Kristel van Dalsum

Directeur De Bavokring

Zichtbaarheid brengt mensen in beweging

‘Wij laten op veel verschillende manieren zien waar De Bavokring voor staat. We zijn heel actief in de wijk en werken daarin samen met verschillende partners, buurtbewoners en andere scholen. Ook zorgen we ervoor dat pabo-studenten ons weten te vinden als opleidingsschool, bijvoorbeeld door allerlei verschillende activiteiten te organiseren in de stageweken. Onze schoolopleider speelt daarbij een belangrijke rol in het binden van studenten aan onze school. Dat lukt goed: inmiddels is meer dan de helft van ons team hier ooit gestart als stagiair.

Daarnaast zijn we zichtbaar binnen landelijke netwerken, zoals de Gelijke Kansen Alliantie, de landelijke agenda Familiescholen en nemen we deel aan grote onderwijscongressen. Dat biedt mooie kansen om te leren, te delen en ons netwerk te versterken. Zodra we buiten de school zijn, vertellen we eigenlijk altijd iets over onze visie en over wat we hier samen proberen te bereiken. Dat kost tijd, maar het levert veel op, vooral voor de kinderen.’

Op social media zijn we vooral actief op Instagram en LinkedIn. Op Insta laten we het schoolleven zien: wat er in de groepen gebeurt, projecten, feesten en samenwerkingen met de peuterspeelzaal en de bso. LinkedIn gebruik ik meer voor persoonlijke verhalen over onderwijs en de Bavokring, bijvoorbeeld over onze samenwerking met de Excelsior Foundation of over opleidingen en projecten die bijdragen aan onze ontwikkeling. We hebben hier bewust geen schoolaccount: mijn collega's en ik posten, delen en reageren vanuit onze eigen accounts. Dat genereert meer verkeer en is weer goed voor het algoritme.

Dit alles levert ook bijzondere ervaringen op voor onze leerlingen. Zo hebben we hier een bezoek van Koningin Maxima gehad, bezochten burgemeesters, ministers en verschillende wethouders onze school en brachten wij met een klas een bezoek aan André Kuipers. Laatst deelde ik een verhaal van onze brugfunctionaris die bij een gezin thuis was geweest waar letterlijk niks meer was dan één matje en één deken. Na een oproep die meer dan 51.000 keer werd bekeken, stond binnen 24 uur het hele huis vol meubels, kleding, bedden, apparaten en speelgoed. Dat was hartverwarmend. Dát is wat zichtbaarheid kan doen; het brengt mensen in beweging voor elkaar én voor de kinderen.’

Wouter van der Windt

Directeur SBO Laurens-Cupertino

‘Vroeger moest je als school flyer en of iets organiseren in de wijk om op te vallen, maar sinds de coronacrisis ben ik me meer gaan richten op social media. Ik had een flinke opdracht: de school stond niet goed bekend en de leerlingenaantallen daalden. Ik kreeg de tip om een LinkedIn-account te maken voor mezelf en voor de school, gericht op professionele partners en ouders. Voor de leerlingen hebben we een Instagram-account opgezet: Lau is tof!. Om onszelf serieus neer te kunnen zetten, hebben we samen met een externe marketingadviseur een schoolvisie ontwikkeld (eigenlijk een merkstrategie), met kernwaarden, een heldere positionering en een bijpassende huisstijl. Zij hebben ook een nieuwe interactieve website ontwikkeld, specifiek gericht op onze doelgroepen en gekoppeld aan onze social media-accounts.’

‘Pak het professioneel aan!’

‘We hebben hard gewerkt om ons verhaal uit te dragen, bijvoorbeeld door overal aanwezig te zijn. Dus niet alleen op social media, maar ook in de wijk, bij overleggen binnen onze netwerken en met de gemeente. Dat kost best wat tijd, maar het levert ook veel op. Onze naamsbekendheid is gegroeid en ons imago is verbeterd. Ons leerlingaantal is in een paar jaar meer dan verdubbeld, van 70 naar 150 kinderen. We hebben een fijn en stabiel team, zonder formatieproblemen. We ontvangen stageverzoeken, open sollicitaties en volop reacties op vacatures, zodat we ook selectief kunnen zijn in ons aannamebeleid. Ik ben ervan overtuigd dat een belangrijke succesfactor is dat we zaken professioneel hebben aangepakt, op basis van een gedragen schoolvisie en een goed beleidsplan. De hulp van een externe partner die echt verstand heeft van dit soort dingen is essentieel. Zij houden ons scherp en zorgen voor een responsive website, voor de juiste grafische opmaak, enzovoort.’

Afscheid

In de zomer van 2018 wilde ik heel graag het verhaal van Mohannad vertellen. Ik plaatste dit verhaal op mijn Facebook en kreeg daar zoveel mooie reacties op. Sommige collega's van toen gaven mij de suggestie om dit verhaal naar de Koerier te sturen. Zo gezegd, zo gedaan!

'Het luchtalarm' werd geplaatst in de Koerier. Over hoe Mohannad, een getraumatiseerde nieuwkomer uit Syrië in mijn klas, onder de tafel dook toen het alarm op de eerste maandag van de maand afging. Vanaf dat moment ging ik voor elke editie van het magazine een bijdrage leveren. 'Er zijn genoeg verhalen van leerlingen uit mijn klas te vertellen', was mijn enthousiaste reactie. Inmiddels zijn dat er al bijna 30...

Bijvoorbeeld over Daniel die een moederdagcadeau maakt en beseft dat het misschien wel de laatste keer is dat hij dit voor zijn moeder kan doen, nu zij net de diagnose 'kanker' heeft gekregen. Of over de 'herrie' die we met zijn allen hebben gemaakt in het najaar van 2019 toen we gingen staken, zodat 'onze' kinderen krijgen waar zij recht op hebben. Of over hoe we in corona-tijd weleens de anderhalve meter regel aan onze laars hebben gelapt. Bijvoorbeeld voor een knuffel met Felicia, waarbij de tranen over haar wangen rollen wanneer ze vertelt dat ze haar vader in Curaçao zo ontzettend mist. Ook nam ik jullie mee op mijn weg naar gezonder leven en minder coronakilo's.

Er waren verhalen waarin ik vertel hoe kinderen hun ervaringen met geweld en oorlog, die zij hebben meegemaakt in hun thuisland, delen met de rest van de klas. Het verhaal van spontaan inburgeren in diergaarde Blijdorp met een drag queen, die ik overigens later tijdens het uitgaan in Rotterdam nog eens tegenkwam en die het verhaal vol enthousiasme heeft gelezen! Het verhaal van Sarah

die zich uit met haar creatieve tekeningen, waar ook andere kinderen in de klas zich mee kunnen identificeren... Samen met alle leerlingen via 'the door of doom' lekker griezelen in de kelder onder het schoolgebouw!

De pittige puzzel met een pittige klas die ik kreeg toen ik op SBO Lucas een nieuwe uitdaging aanging... Het verhaal van Souf, die nog steeds niet weet wat een 'zessusfire' is, gelukkig maar... Of Gabriël, die zich door mijn spiegel bewust wordt van zijn taalgebruik. Hoe ik heb genoten van mijn klas die zelf heeft gespaard voor Dubai chocola en taki's.

Trots ben ik om te kunnen werken bij een organisatie waar 'the G-thing' van de meester eigenlijk geen geheim is of hoeft te zijn. Waar elk kind, en ook elke juf en meester, zichzelf mag zijn, waar respect is voor de ander en waar altijd ruimte is voor gesprek!

Er zijn nog meer verhalen te vertellen, maar in het afgelopen jaar merkte ik steeds vaker dat ik 'nog een bijdrage moest maken, omdat de deadline eraan kwam'. Voor mij het teken dat het tijd is om een stap terug te doen en ruimte te maken voor mooie 'verhalen' van wellicht jou?

Ik bedank de redactie van de Koerier voor de kans die ik kreeg om al die mooie verhalen te vertellen! Ik wens iedereen alle goeds toe voor het nieuwe jaar en wie weet kom je in de toekomst toch nog eens een spontane bijdrage van mij tegen in dit blad!

Gerard Wagemakers,
leerkracht, SBO Lucas.

RVKO Oktoberfest Bingo

De plekje voor alweer de vijfde editie van de RVKO Oktoberfest Bingo vlógen dit jaar de deur uit. Het enthousiasme blijft ongekend en dat was ook duidelijk te merken op de avond zelf. Wat was het een fantastisch feest — en wat waren er weer mooie prijzen te winnen! Op vrijdag 14 november klonk regelmatig het bekende 'Bingóóó!' door de zaal in Hal4 aan de Maas. De Rotterdamse entertainer Dave van der Wal presenteerde de avond op zijn eigen, enthousiaste manier en samen met DJ Dimitri zorgde hij ervoor dat het dak er volledig af ging. Met maar liefst 375 collega's was dit de drukst bezochte Bingo tot nu toe.

De aankleding en alle prachtig verklede collega's maakten het helemaal af: het leek net alsof we daadwerkelijk in een feestzaal in Zuid-Duitsland waren beland. Een avond vol gezelligheid, humor en Oktoberfest-sfeer: 'Prost!'. Bekijk hier de aftermovie:

Eigen kracht

Gelijkwaardigheid

Veilige structuur

Authentieke drijfveer

Wat? expertise, gedeelde verantwoordelijkheid (competentie)

Wie? transparant, luisteren, samen (verbinding)

Hoe? duidelijk, veilig, oplossingsgericht (autonomie)

Waarom? Oprecht, kwetsbaar, grote plaatje

Nieuwe fase Geluksexpeditie

Structureel blijven sturen op werkgeluk in de organisatie

Na vier jaar komt de RVKO Geluksexpeditie in een nieuwe fase. De resultaten van de eerste periode zijn positief en vormen de basis voor het verder inbedden van geluk in de organisatiecultuur. Want werken aan geluk bij medewerkers werkt! Op scholen waar leerkrachten zich gelukkiger voelen, is minder verzuim en uitval en meer bevlogenheid, creativiteit en verbinding. Dat is fijn voor de medewerkers én voor de kinderen.

Werkgeluk: duurzaam onderdeel van de RVKO-aanpak

RVKO-beleidsadviseur vitaliteit en verzuim Martine Zannis en onderzoeker Emma Pleeging van de Erasmus Universiteit kijken trots en tevreden terug op de afgelopen vier jaar Geluksexpeditie. Martine: 'Uit de cijfers blijkt dat de medewerkers zich doorgaans beter gaan voelen wanneer zij gaan experimenteren met acties voor meer geluk.'

'Je kunt als leidinggevende je team niet gelukkig maken, maar je kunt wel de omstandigheden scheppen waarin zij zelf aan hun geluk kunnen werken.' Emma: 'Het belangrijkste is dat je samen aan de slag gaat. Zelfs als experimenten niet meteen slagen, leveren ze toch vaak al hogere geluksscores op. Maar je moet het natuurlijk wel blijven onderhouden: het gaat er om dat medewerkers structureel de ruimte krijgen om te onderzoeken wat voor hen werkt. Kortom; een cultuur waarin mensen mogen experimenteren en hun talenten kunnen inzetten, met ruimte voor verbinding, veiligheid en zingeving.'

Voorwaarden scheppen

In het onderzoek kwam een soort viertrapsraket naar voren van randvoorwaarden om zo'n cultuur te realiseren. Emma: 'Dat begint bij een authentieke drijfveer – het 'waarom' van het team. Gecombineerd met een veilige sfeer, gelijkwaardigheid en een focus op talenten, zorgt dat doorgaans niet alleen voor gelukkige, maar ook effectieve teams. Natuurlijk is het helemaal normaal en oké om zo nu en dan een mindere dag te hebben, maar er zijn dus wel degelijk dingen die we kunnen doen om meer werkgeluk te ervaren. En daar profiteren de kinderen op school ook van. Er is een duidelijke relatie tussen werkgeluk en verzuim, uitval en verloop van mede-werkers op een school.' Martine: 'Investeren in medewerkers betaalt zich dus dubbel en dwars terug: mensen zitten beter in hun vel, de kinderen krijgen beter onderwijs en er is minder verzuim. Veel scholen hebben dit al helemaal geïntegreerd in hun organisatieontwikkeling. Nu is het zaak dit vast te houden en te borgen.'

Kennis verankeren

De eerste fase van de Geluksexpeditie loopt nu ten einde, maar het geluksdenken blijft een duurzaam onderdeel van de RVKO-cultuur. De geluksvragenlijst is een vast onderdeel geworden van de tweejaarlijkse kwaliteitsvragenlijst aan alle medewerkers. Emma: 'Ik zal ook de komende jaren rapporteren over de onderzoeksuitkomsten en blijf beschikbaar voor scholen om te sparren over vragen rondom geluk. Met de RVKO starten we nu de volgende fase met de naam 'Bloei'. Doel daarvan is het borgen en aanbieden van kennis over organisatieontwikkeling aan de scholen, om hen te blijven inspireren op dit terrein.'

Martine: 'De kennis uit de eerste fase wordt op verschillende manieren geborgd en gedeeld. Onze bevindingen vanuit de expeditie zijn vastgelegd in drie boekjes, die de scholen kunnen gebruiken om hun schoolvisie op te baseren en om geluksexperimenten te ontwikkelen. Ook zijn de HR-adviseurs inmiddels getraind om de vragenlijsten te bespreken op de scholen.' Emma: 'De ontwikkeling van het geluksdenken gaat nu een volgende, verdiepende fase in. Het Bloei-traject moet tools en een dashboard opleveren waarmee de scholen structureel blijven sturen op werkgeluk in de organisatie.'

Aan de slag!

Martine: 'Ik kijk met trots en dankbaarheid terug op de afgelopen vier jaar. Het was een echte expeditie, met vallen en opstaan, maar we hebben samen veel bereikt. Ik ga nu een andere uitdaging aan, maar ik hoop van harte dat werkgeluk als belangrijke waarde structureel in de RVKO-organisatie verankerd blijft. Het draait om geloof in jezelf: je hebt als medewerker uiteindelijk alles in handen om je eigen situatie mooier en beter te maken. Die kennis zit bij jullie, maak daar gebruik van. Jullie zijn allemaal geweldig!'

Meer info

Op de Sharepoint-pagina Veerkracht, welbevinden en geluk vind je alle informatie over werkgeluk in jouw organisatie: de drie boekjes, e-learnings, Powerpoints, enzovoort.

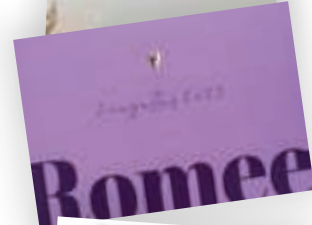
Personalia

2 augustus, **Esti**,
dochter van Maureen
den Hollander-Put,
Laurens Lyceum

2 augustus, **Sâre**,
dochter van Ünzile Dogan-
Elmaağaç, Meester Baars

5 augustus, **Romee**,
dochter van Johanne
Fransen-Vrijenhoek,
De Maasoever

20 augustus, **Lizzy Mae**,
dochter van Laura Groen-
Bal, De Oosthoek

20 augustus, **Ollie**, zoon
van Ashley Haers, Laurens
Lyceum

28 augustus, **Yara**,
dochter van Inge de Jong,
Valentijnschool

3 september, **Anna**,
dochter van Eva Booms-
Houweling, Oscar
Romeroschool

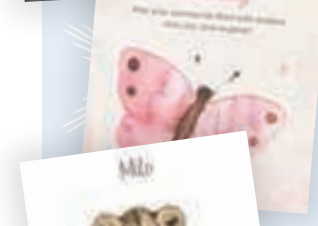
13 september, **Luuk**,
zoon van Angela de Kort,
De Akkers

13 september, **Jent**, zoon
van Sanne van den Berg,
Park16Hoven

14 september, **Jasmijn**,
dochter van Thinka de Jongh,
Augustinusschool

18 september, **Ishani
Mooraya**, dochter
van Urvashie Radhe,
Hildegardisschool

26 september, **Milo**, zoon
van Daisy Vogel, De Horizon

27 september, **Mathieu**,
zoon van Sophie Defaix,
De Wissel / Sterrenschool
De Globetrotter

1 oktober, **Finn**, zoon van
Bastiaan Visser, De Rozenhorst

4 oktober, **Seb**, zoon van
Sebastiaan Willems, Laurens
Lyceum

6 oktober, **Ode**, dochter van
Evelien Smeets, Emmaus

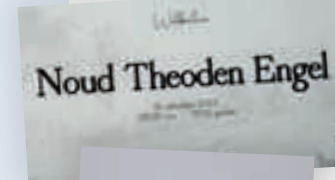
7 oktober, **Tess**,
dochter van Anouk
Berenschot-Antonissen,
Pieter Bas

8 oktober, **Moïs**,
zoon van Aemey
Wijnbelt, De Akkers

15 oktober, **Skylar Jor-El**,
zoon van Stefan dos Santos
Dionisio, Emmaus

16 oktober, **Noud**, zoon van
Zoe Driessen, de Oosthoek

28 oktober 2025, **Dennis**,
zoon van Naomi van Dijk,
De Schakel

Benoeming

Marijke Verhagen
Erika Zeulevoet
Tristan Weber

Directeur Willibrord
Directeur Jozefschool
Directeur Klimophoeve

01-11-2025
01-01-2026
01-01-2026

Christa Holleboom	Oscar Romeroschool	25	01-11-2025
Richard Hoogkamer	St. Michaëlschool	25	01-11-2025
Jantine Vonk	De Contrabas	25	04-11-2025
Mignon de Veer	Dr. Schaepman Marijkesingel	25	05-11-2025
Marije Bauman	Augustinusschool	25	06-11-2025
Melanie Bosma-Janssen	Christophoor	25	06-11-2025
Ria Post	Christophoor	25	06-11-2025
Ilse Biemans-Mullens	De Contrabas	25	06-11-2025
Jaimy Carstens	Emmaus	25	06-11-2025
Saskia Swaneveld-Poels	Emmaus	25	06-11-2025
Roeli Boers	Mgr. Bekkersschool	25	06-11-2025
Karlijn Kragten	Willibrordschool	25	06-11-2025
Astrid van Gogh	Stephanusschool	40	07-11-2025
Jolanda Zwang	Mariaschool, Taandersplein	25	12-11-2025
Patricia Buddingh-Stuiver	Fatimaschool	25	17-11-2025
Merel van de Water	Albert Schweitzerschool	25	26-11-2025
Jan van Niederek	Pieter Bas	25	26-11-2025
Joke Meijnders-van der Meer	Paus Joannes	25	01-12-2025
Daniëlle Molier-Keijzer	Agnesschool	25	06-12-2025
Dieuwerke van Kampen	Dr. Schaepman West	40	11-12-2025
Yvonne Pauw-van Alphen	De Vliedberg	25	21-12-2025

Jubilarissen

COLOFON

De Koerier is een periodieke uitgave van de Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs (RVKO), bestemd voor de eigen medewerkers en andere geïnteresseerden. (Delen van) artikelen mogen worden overgenomen na toestemming van het Redactieteam. Ondanks de zorg en aandacht die wij besteden aan de samenstelling van dit blad, kan de RVKO niet instaan voor de volledigheid, juistheid of voortdurende actualiteit van de gegevens en de inhoud ervan.

Redactie: RVKO Redactieteam

Eindredactie: Philip Reedijk,
Maas Communicatie

Hoofdredacteur: Merel van der Sluis, RVKO

Fotografie: Tom Pilzecker, Jacolien Rog

Vormgeving: Thijs van Rees,

Kopij aanleveren: redactie@rvko.nl

RVKO

RVKO in beeld

RVKO Oktoberfest Bingo

Op vrijdag 14 november klonk regelmatig het bekende 'Bingóóó!' door de zaal in Hal4 bij de watertoren in Rotterdam. De Rotterdamse entertainer Dave van der Wal presenteerde onze Oktoberfest Bingo op zijn eigen, enthousiaste manier en zorgde er samen met DJ Dimitri voor dat het dak er volledig af ging. Met maar liefst 375 collega's was dit de drukst bezochte Bingo tot nu toe. Meer foto's op pagina 37 tot en met 39.